

ערש"ק
א' אב תשע"ט
פרשת מסעי
(מסטריון שמעו דבר ירמיה ב')

מרן

בית

עלון מס' 220

לעיני מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	19:20	20:10	21:03
תל אביב	19:18	20:08	21:00
חיפה	19:21	20:11	21:04
באר שבע	19:18	20:08	21:01

שיעורו השבועי
של מרן הראש"ל הוה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול **רבי יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

הרב המקדים: הרה"ג רבי מרדכי רלב"ג שליט"א
ראש אבות בתי הדין בירושלים

נערך ע"י: הרה"ג רבי יצחק לוי שליט"א
רבה הראשי של העיר נשר | חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

השבוע
זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
גולד גיל בן מיכל
לרפואה שלימה והצלחה בניחוח

הכל הכי טוב לזמן שלום ורוגע
חייגו: *5290

בקו' הליכות בית מרן'
הרבנים פה 24 שעות
בשבילכם לכל שאלה
בעניני הלכות בין המצרים ותשעה באב

*5293 שולחה 1

- תוכן העניינים:**
- השיעור השבועי** עמ' 1-4
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
 - פרשת מסעי** עמ' 5
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
 - בעקבות רבותינו** עמ' 5
האר"י הקדוש זיע"א
 - מאור ישראל** עמ' 6
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
 - לחיות עם האמונה** עמ' 7
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
 - אתגרים בחינוך** עמ' 7
הרב אברהם ברזילאי שליט"א
 - בחסדך בטחתי** עמ' 8
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

הלכות בין המצרים

מנהגי האבלות בבין המצרים. אם צום דחוי נעקר משבת ונקבע ליום ראשון, או שהוא תשלומין של שבת, והנפקא מינה. דיני שבוע שחל בו כשהצום דחוי. בעלי ברית ויולדת בצום דחוי. אונן פטור מהמוצות

שהחיינו בבין המצרים

א. בימים אלו הנקראים ימי בין המצרים - משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב - נוהגים קצת מנהגי אבלות, וככל שמתקרבים לתשעה באב מוסיפים עוד במנהגים אלו. החל משבעה עשר בתמוז לא שומעים כלי נגינה, וכן לא מברכים שהחיינו על בגד¹ או על פרי חדש. המקור לזה בספר חסידים² (סי' תתמ) שכתב בזו הלשון: יש מן החסידים הראשונים שלא היו אוכלים פרי חדש בין י"ז בתמוז לתשעה באב, כי אמרו, איך נברך עליו שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, והוא זמן פורענות. וכן כתב הכלבו (הובא בשו"ת בנימין זאב סימן קסג). והוסיף בספר חסידים שם: יש שמברכים על פרי חדש בשבתות שבין י"ז בתמוז לתשעה באב. וכן פסק מרן בשלחן ערוך (סי' תקנא סעיף ז') וזו לשונו: טוב להזהר מלומר שהחיינו בימי בין המצרים על בגד חדש או על פרי חדש.

דעת המתירים והמסקנא

ב. מהרא"י בעל התרומות הדשן³ (הובא בלקט יושר

עמ' קז) התיר לברך שהחיינו בבין המצרים. וגם הט"ז (שם ס"ק יז) התיר לברך שהחיינו בבין המצרים. וכן דעת הגר"א (שם), והביא ראיה מדברי הגמרא בברכות (נ"ט): שאם אביו מת והניח לו ירושה, מברך שתי ברכות, דיין האמת על אביו שנפטר, והטוב והמטיב על הירושה, מוכח שלמרות הצער מברך הטוב והמטיב, וכל שכן שיש לברך שהחיינו בבין המצרים שזו אבלות ישנה. מרן זצ"ל בשו"ת יחווה דעת (ה"א סימן לז) הביא בזה את מחלוקת הפוסקים, ודחה את הראיה מירושה, לפי מה שכתב המגן אברהם (סי' תקנא ס"ק מב), שהטעם שלא לברך שהחיינו בימי בין המצרים שהוא זמן פורענות, ואין ראוי לברך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, אבל אין הטעם משום אבלות שהרי לא מצינו שהאבל יהיה אסור לומר שהחיינו. ואם כן אין ראיה ממה שמברך כשמת אביו, כי הוא לא זמן של פורענות. ולכן למעשה יש להימנע מברכת שהחיינו בימים אלה.

אופנים שמברך שהחיינו

ג. מי שהתבלבל ובירך בימים אלו בורא פרי העץ על פרי חדש כגון שיזף, ואשתו אומרת לו: לא אכלנו השנה שיזף, צריך לברך שהחיינו. יברך שהחיינו ויסמוך על תרומת הדשן וסיעתו, שהרי גם מרן לא כתב לשון של איסור, אלא טוב להזהר. ואם כבר נגס⁴ בפרי, ואז נזכר שלא בירך שהחיינו, כל עוד שלא גמר את הפרי יברך, כי עדיין הוא ראשונים.

4 אמרו בירושלמי (סוף קידושין). שעתיד אדם ליתן את הדין על מה שראתה עינו ולא אכל. למה ניתנו הפירות האלו, שהגויים יתנו? שאנחנו נהנה!

¹ מדובר בגד חשוב כגון חליפה, וכן חולצה חדשה ושמח בה, אבל על פיגמה לא מברכים שהחיינו, אפילו אם היא צבעונית כמו הפיגמה של העיראקים... כי אין בזה שמחה כל כך. וכל שכן גרבים ולבנים, שאין לברך עליהם שהחיינו. והוא הדין שאין מברכים על נעליים אפילו יקרות, כי הם מעור של בהמה שנצטערה במיתתה, וגם כי הולכים בהם על הארץ.
² היה לפני כ-880 שנה, ונפטר למעלה מגיל שבעים, האור זרוע היה תלמידו, וכן עוד גדולי עולם.
³ נולד לפני כ-630 שנה, בדור התפר בין הראשונים לאחרונים, עוד מדור זה: המהרי"ל, המהרי"ק, הרדב"ז. רובם נחשבים

לעילוי נשמת שמואל מור בן יעקב

עוסק באכילה הראשונה. אבי הבן בבין המצרים יכול לפטור פרי חדש
בברכת שהחיינו על הברית, אבל בדרך כלל נוהרים לא לברך שהחיינו
בימי בין המצרים, לבד מהשבתות.

נישואין

ד. החל מראש חודש אב מוסיפים באבלות וגם לא נושאים נשים, אמנם
אחינו האשכנזים לא מתחננים כבר משבעה עשר בתמוז, אבל אנחנו
נוהגים להתחתן עד ראש חודש אב. בשבוע שעבר סיפרתי, שמרן זצ"ל
הוכתר לכהן כרבה הראשי של תל אביב בא' תמוז תשכ"ט, ומיד למחרת
נכנס לתפקידו, וראה שישנה פרצה חמורה שעושים חתונות במוצאי
שבת, והתזמורת והקייטרינג מגיעים כבר בשבת עצמה ונגרם חילול
שבת המוני. כך היתה ההוראה מהרבנות הראשית לישראל בזמן הרב
ניסים והרב אונטרמן, שמותר לערוך חופות במוצאי שבת. כשמרן זצ"ל
ראה את הפרצה הנוראה, נתן הוראה בתל אביב - ומאוחר יותר ברבנות
הראשית לישראל - שלא יערכו חופות במוצאי שבת בשום אופן⁵, מיד כל
בעלי הבתי מלון והאולמות באו ללשכה שלו ועשו הפגנה, ראש הלשכה
מר שלמה בוקאי נבהל מהם, נכנס למרן ואמר לו שהם באו. מרן אמר
לו: מה אתה מפחד, תכניס אותם אלי, "ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא
אבוש". הם נכנסו ודיברו בעזות, "עשיר יענה עזות", וטענו: כל הרבנים
שהיו לפניך התיירו. הרב ענה להם: תשמעו, פעם בכמה זמן יש לכם
חתונות במוצאי שבת? אמרו לו: מידי פעם, לעיתים רחוקות. אמר להם:
אנחנו נאסור לערוך חופות במוצאי שבת, ולעומת זאת נתיר לספרדים -
ובמקום צורך גם לאשכנזים - לערוך חופות מל"ד לעומר והלאה, וכן מי"ז
תמוז עד ראש חודש אב, כי עד אז הנהיגו להחמיר בזה כמו האשכנזים.
הם עשו חשבון וראו שהם מרוויחים יותר ימים, מיד הסכימו ואמרו: תודה
רבה כבוד הרב, כך כבודו יעשה? ודאי, 'ברוך אומר ועושה'...

אכילת בשר

ה. מראש חודש אב עד התענית לא אוכלים בשר. החיד"א (במורה באצבע
אות רלג) כתב שבראש חודש עצמו אוכלים בשר. ואמנם מהרח"ו (הובא
בהגהות בנו מהרש"ל לשער הכוונות דרוש לשבועות אות ד) החמיר בזה, כי בראש
חודש אב נסתלק אהרן. אולם מנהגנו כדעת הרב חיד"א, שאוכלים בשר
בראש חודש.

טועמיה חיים זכו

ו. בשבת לכל הדעות מותר לאכול בשר, וכדברי הגמרא (תענית כט:)
שאפילו תשעה באב שחל בשבת מעלה על שלחנו כסעודת שלמה
בשעת מלכותו. ובערב שבת מותר לטעום מהתבשילים, לקיים "טועמיה
חיים זכו", וכל שכן השנה שראש חודש אב חל ביום ששי.

חולה בתשעה באב

ז. חולה שהתירו לו לאכול בתשעה באב, מכל מקום לא יאכל בשר, אלא
יאכל דברים אחרים, שהרי אמרו (במסכת תענית ל:): שהאוכל בשר ושותה יין
בתשעה באב, עליו הכתוב אומר "ותהי עוונותם על עצמותם".

5 לאחרונה היה דיון במועצת הרבנות הראשית לישראל בענין הזה של חתונות במוצאי
שבת, אחד הרבנים הציע שלעיתים נדירות כגון המחזיר גרושתו והוא גוסס על ערש דווי
ורוצה לפחות למות כנשוי, שתנתן האפשרות שנושא מועצת הרבנות יאשר ויעשו חתונה
במוצאי שבת. אבל לא הסכמנו, כי אפילו זהו מקרים בודדים, אבל אחר כך יגישו בג"ץ
ויטענו: למה זה כן וזה לא? ואתם כבר יודעים מה הם יחליטו... זה נותן להם פרצה, ולכן
תקנתו של מרן זצ"ל במקומה עומדת ולא עושים חתונות במוצאי שבת בשום אופן. ואותם
מקרים בודדים שיתנתנו ביום ששי, או ביום ראשון בנ"ך החמה, לא צריכים דוקא במוצאי
שבת.

תספורת

ח. בשבוע שחל בו תשעה באב מוסיפים עוד באבלות, שלא מסתפרים
ולא מתגלחים. אמנם אחינו האשכנזים מחמירים בזה כבר משבעה עשר
בתמוז, אבל מנהגנו כדעת מרן השלחן ערוך (סימן תקנא סעיף ג) להקל בזה
עד שבוע שחל בו תשעה באב. וגם מהרש"ו בשער הכוונות (דפ"ט ע"ג,
דרוש לשבועות אות ד) כתב שהמנהג להקל בתספורת⁶.

רחיצה

ט. בשבוע שחל בו גם לא רוחצים במים חמים, יש מאחינו האשכנזים
שמחמירים לא להתרחץ כבר מי"ז תמוז או מראש חודש אב, אבל מנהגנו
לא להתרחץ רק בשבוע שחל בו, ובמים צוננים מותר לפי מנהגנו.

כיבוס

י. וכן בשבוע שחל בו לא מכבסים בגדים אפילו אינו רוצה ללבשם, וכן לא
לובשים בגדים מכובסים כמבואר בשלחן ערוך (סימן תקנא סעיף ג). רבינו
יוסף חיים (בשו"ת ר"פ ח"ד ס"ס סט, ובבא"ח דברים אות ו) כתב, שגם את בגדי
הזיעה יש להכין בשבת על ידי שילבשם מעט, כדי שיוכל ללבשם בשבוע
שחל בו. אולם המהרש"ל (בתשובה סימן כז) וכן הפתחי תשובה (בי"ד סימן
שפט סק"ב) ועוד אחרונים כתבו, שמותר ללבוש בגדי זיעה מכובסים. מרן
זצ"ל לפני כחמישים שנה (בשו"ת יחווה דעת ח"א סימן כט) החמיר כרבינו יוסף
חיים, וכך הנהיג בביתו. אבל אחר כך ראה את דעת רבים מהאחרונים
שמותר ללבוש בגדי זיעה מכובסים, וכתב (בחזון עובדיה תעניות עמ' רכט)
להקל.

שבוע שחל בו כשהצום נדחה

יא. יש לדון בשנה זו שחל תשעה באב בשבת ונדחה ליום ראשון, האם יש
דיני שבוע שחל בו, וזה תלוי בחקירה⁷ שהזכרנו בשיעור הקודם, אם הצום
ביום ראשון הוא תשלומין של שבת, או שבשנה כזו חז"ל עקרו את הצום
לגמרי משבת וקבעוהו בעשירי באב, שהרי גם בעשירי באב היה חורבן,
וכמבואר בגמרא תענית (כט:), אמר רבי יוחנן, אלמלי הייתי באותו הדור
שקבעו את צום תשעה באב, לא קבעתי אלא בעשירי, מפני שרובו של
היכל בו נשרף, ורבנן סברו שעדיף לצום ביום תשעה באב שבו התחילה
הפורענות, כי הציתו את בית המקדש בתשיעי לעת ערב. ואם כן יתכן
שכאשר תשעה באב חל בשבת, התענית נקבעה לעשירי באב, והשנה
אין דיני שבוע שחל בו, אבל אם נאמר שתענית זו היא תשלומין של שבת,
אז יש דיני שבוע שחל בו בשבוע שלפניו. ומכל מקום לאחר תשעה באב
לכל הדעות אין דיני שבוע שחל בו, שהרי שנינו במשנה תענית (כז:), שבת
שחל תשעה באב להיות בתוכה אסור מלספר ומלכבס. ובגמרא (ל רע"ב)
מבואר שמיד למוצאי תשעה באב מותר. ובפרט כשהצום דחוי, ובערב
הוא כבר י"א אב.

השנה אין שבוע שחל בו

יב. בירושלמי (פ"ד דתענית ה"ו) אמר רבי אבהו תשעה באב שחל להיות
בשבת שתי השבתות מותרות. הרא"ש (פ"ד דתענית סימן לב) מסביר, שכיון
שהתענית נדחתה ליום ראשון, אין דינו כשבוע שחל בו. וכך כתבו כל
הראשונים, מהם הרמב"ן בתורת האדם (דף פב ע"א, והר"ן (תענית ט ע"ב מדפי

6 הוא לא כתב שמותר להתגלח, כי על פי הקבלה יש בזה בעיה.

7 בישיבות עושים חקירות כאלו, ואנחנו חושבים שזו למדונת של זמננו, אבל בשיעור
הקודם הבאנו את דברי הרשב"א (בתשובה סי' תקכ), שעקרו חכמים דין תענית מתשיעי
והעמידוהו בעשירי, ולכן תשעה באב שחל בשבת לא נוהג בו אפילו דברים שבצינעה. ונמצא
שגם הרשב"א למד כך...

הרי"ף), והמאירי (תענית כט:), והראב"ה (תענית סי' תתפב), והמרדכי (תענית סי' תרלט). והריטב"א (בתשובה סימן ר, ובחידושי תענית ל). והשבולי הלקט השלם (סימן רסד), ועוד. אמנם רבי משה מקוצי - שהיה גי' של רש"י וגי' של רבי שמשון מקוצי - כתב בסמ"ג (עשין דרבנן מצוה ג) כתב, שמכל מקום נהגו לאסור כל השבוע שלפניו. כנראה סבר הסמ"ג שצום תשעה באב ביום ראשון הוא מתורת תשלומין. בא הארחות חיים (הל' ט' באב אות טו), והביא את הר"י מקורביל שתמה על הסמ"ג, וכתב שחומר יתירה היא. וזו לשון מרן הש"ע (סי' תקנא ס"ד): אם חל תשעה באב בשבת ונדחה לאחר השבת, מותר בשתי השבתות, בין שקודם התענית ובין שאחר התענית. ויש מי שאומר שנהגו לאסור כל ימי השבוע שלפניו חוץ מיום חמישי וששי. כלל גדול בידינו סתם ויש הלכה כסתם לגמרי⁸, ולכן השנה אין דין שבוע שחל בו ולא צריך להצטער ולא להתקלח או להסתפר. אמנם האשכנזים מחמירים כדעת הרמ"א, אבל אנחנו קיבלנו הוראות מרן.

חתן בין אבלים

יג. בספר המכתם (תענית כט:), כתב שיש להחמיר שלא להתגלח בערב שבת חזון. ומהרי"ק⁹ (בערך להם סי' תקנא סעיף יב) כתב, שכשחל תשעה באב ביום ראשון או שלישי, נכון שלא להסתפר ביום ששי, שלא יכנס לאבלות והוא מקושט. ולכן אנחנו מחמירים בזה לכל הפחות כאשר תשעה באב חל בשבת, שלא להתגלח ביום ששי, כדי שבמוצאי שבת לא יכנס לתענית כחתן בין אבלים, לא יהיה חתיך ומגולח למשעי, אלא ישאר עם קצת זיפים. וכן כתב רבי חיים פלאג¹⁰ (במועד לכל חי סי' י' אות כה).

מרן לטעמיה אזיל

יד. לפי מה שפסק מרן השלחן ערוך שבשנה זו שתשעה באב דחוי אין דיני שבוע שחל בו, משמע שהצום נעקר ונקבע ליום ראשון, ואינו בתורת תשלומין. ונראה שמרן לטעמיה אזיל בהלכה אחרת, לענין תשעה באב שחל בשבת אם נוהגים בשבת מנהגי אבלות בצינעא, כמו שאבל בתוך שבעה נוהג אבלות בצינעא, ומרן השלחן ערוך (סי' תקנד סעיף יט) פסק שלא נוהגים בו אבלות בצינעא. משמע שהצום נעקר לגמרי משבת, ונקבע ביום ראשון.

בעלי ברית בצום דחוי

טו. אמנם בשיעור הקודם רמזתי שיש סתירה בדעת מרן מה הגדר של צום דחוי. כי כתב הטור (סי' תקנט): מעשה שחל תשעה באב בשבת ונדחה עד למחרת, והיה רבינו יעב"ץ - הקדמון, רבי יעקב בר יצחק - בעל ברית¹⁰,

8 לכלל זה הסכימו כל בעלי הכללים, הרמ"ע מפאנו (סי' צז) כתב: דע כי המחבר הוא רבן של בני גולה זה דרכו בשלחן ערוך, מה שסתם תחלה להתיר הוא פסק גמור ומוחלט לפי סברתו, ולא זכר הסברה השניה אלא לחלוק כבוד לבעלה. ומעתיקו החלקת מחוקק באבן העזר (סי' א ס"ק יא). וכן כתב החיד"א במחזיק ברכה (יו"ד סי' ט אות ב) ובברכי יוסף (או"ח סימן סא בשיורי ברכה סק"ב), ששאלו את מרן פה אלה, ומרן השיב שדעתו לפסוק כדעת הסתם. וכן כתב רבי אהרן עזריאל בכפי הארן (ח"ב חיו"ד סי' א), ורבי יוסף מולכו בשלחן גבוה (סי' תקנא אות כז), והיד מלאכי (כללי השלחן ערוך אות יז), והשדי חמד (כללי הפוסקים סי' יג אות ח).

אחד מחכמי דורנו היה לו קו בפסיקה, שתמיד צריך לחוש לדעת יש מי שאומר, חוץ ממקום צורך או הפסד מרובה שאפשר לסמוך על הסתם. הוא היה חכם גדול, אבל אני מקשה עליו, הרי מאות פעמים שמרן מביא סתם ויש, ולעומת זאת רק בכמה עשרות בודדות שמרן כותב סתם ויש ואחר כך כותב לחוש לסברת היש, משמע שבשאר המקומות לא צריך לחוש לדעת היש. מה יענה? זו ראייה חזקה. וגם הזכרנו בשם החיד"א שמרן עצמו אמר לשואליו לפסוק כדעת הסתם, ומדוע לא אמר לחוש לסברת היש?! לכן במחילה מכבוד תורתו, לא צריך לחוש ליש מי שאומר, והלכה כדעת הסתם לגמרי.

9 רבי יעקב קאשרטו, היה בן דורו של מרן, ויש אומרים שהיה תלמידו או תלמיד חבר.

10 בזמנו לפני חמישים שנה מרן היה מקפיד לעשות את הבריות מוקדם, מיד לאחר תפלת שחרית. האור זרוע (סימן ערה) כותב שמי שדווחה את הברית לאחר חצות, הוא מזולזל במצוה ומראה שהיא בזויה עליו ח"ו. היום רגילים לאחר את הברית, וצריך לומר שראו שברית מוקדמת גורמת לביטול תורה שהאברכים לא מגיעים לכולל בזמן, וגם ביטול עבודה. וכן ביטול מתנות... שאם יעשה את הברית מוקדם יבואו מעט אנשים ולא יקבל מתנות, ואם הוא אברך מסכן לא יכסה את הוצאות הברית, לכן נהגו לעשות ברית בצהריים, וגם אצל מרן

והתפלל מנחה בעוד היום גדול, ורחץ ולא השלים תעניתו, לפי שיום טוב שלו היה. וכן הביאו התוספות בעירובין (מ:), מעשה כזה שהיה ברבינו יעקב בר יקר. וכמה מהראשונים הביאו דבריו להלכה, הגהות מיימוניות (פ"ה מהל' תענית אות ד), והמרדכי (סוף מועד קטן אות תתקלד), והתשב"ץ (ח"ג סימן ח), והרוקח (סימן קיג), והאור זרוע (ח"ב ס"ס תמ), והגהות אשרי (פ"ג דמו"ק סי' לז ד"ה והשיב), ועוד. וכך פסק מרן בשלחן ערוך (סימן תקנט סעיף ט): תשעה באב שחל להיות בשבת ונדחה ליום ראשון, בעל ברית מתפלל מנחה בעוד היום גדול, ורוחץ, ואינו משלים תעניתו לפי שיום טוב שלו הוא. אם צום דחוי נעקר באותה שנה משבת ונקבע לגמרי ליום ראשון, מה הוא שונה מכל ארבע תעניות שחלו בזמנם שלא מתירים לבעלי ברית - סנדק מוהל ואבי הבן - לאכול, וכמו שכתב הריטב"א (סוף תענית) שלא יבוא רגל של יחיד וידחה אבלות של רבים, ומכאן משמע שצום דחוי הוא בגדר תשלומין. בשבוע שעבר תירצנו, שכנראה מרן נקט להקל לשני הצדדים, מכיון שהכל דרבנן, ז"ל הכא קמדחי לה וז"ל הכא קמדחי לה, בבעל ברית תקל ותסמוך על כך שהצום נחשב תשלומין, ולגבי שבוע שחל בו ודברים שבצינעא בשבת, תקל ותסמוך על כך שהצום נחשב שנקער ונקבע ליום ראשון.

אין לחלוק על ראשונים

טז. מעניין שהיעב"ץ¹¹ האחרון (בשו"ת שאלת יעב"ץ ח"ב סי' כג) חולק על רבינו יעב"ץ הראשון, ודעתו שאין להקל לבעלי ברית בתענית דחוי, ורק באגדה רמזו, ביום הגמל את יצחק, מכאן סמך לסעודה שעשה אברהם אבינו ביום ה"ג מל. ומסיים שלא מצאנו חבר ליעב"ץ הראשון והוא סברא יחידאה. כנראה נעלם ממנו כל הראשונים שהזכרנו, ולכן חשב שהיעב"ץ סברא יחידאה היא. אבל עדיין זה קצת פלא, איך היעב"ץ האחרון חולק על היעב"ץ הראשון, הרי אין לאחרון כח לחלוק על ראשון גם אם כגובה הארזים גבהו, וכמו שכתב מרן הבית יוסף בהקדמתו: לא באתי להכריע בדברי הראשונים על פי טענות וראיות, כי קצר מצע שכלנו מהבין דבריהם, כל שכן להתחכם עליהם ולסתור מה שביירו הם, או להכריע במה שלא הכריעו הם¹².

סברא יחידאה

יז. הדבר יבואר לפי מה שכתב החקרי לב (חחו"מ סימן עה ד"ה ובר מן דין), שאם אחד מהראשונים כתב חידוש גדול שלא מובא בשאר הראשונים¹³, משמע

זכ"ל היו עושים בריתות בשנים וחצי או שלש בצהריים.

מרן זכ"ל כשהיה סנדק, מהבוקר כבר לא אמר וידוי, וכך ההלכה, כי יום טוב שלו הוא. חכם אחד פרסם בשיעורו שאם יש בעל ברית יאמרו וידוי, כי הברית אחרי חצות. אמנם הוא הזכיר בשיעורו את היביע אומר (ח"ג חאו"ח סימן יב), אבל אני מתפלא עליו, שהרי ביביע אומר כתב שאם נהגו שלא לומר בשחרית, אין לשנות מפני המחלוקת, ואותו חכם היה מקורב לרב, ולא זכר שמרן נהג שלא לומר וידוי מהבוקר?! וכבר כתב רב שר שלום גאון (הובא בשו"ת הריב"ש סימן תיב) לפני כאלף שנים, שכאשר יש ספק או מחלוקת בענין וידוי, ספיקו להקל, כי וידוי הוא רשות.

האשכנזים נוהגים שאם מתפללים מנחה קטנה לאחר הברית, אומרים וידוי, כי הברית כבר נגמרה, אבל מנהגנו לא לומר וידוי כל אותו היום, והספרדים צודקים יותר, כי כל היום נחשב יום טוב שלו. וגם אשכנזי שיעשה כמונו, תבוא עליי ברכה...

11 רבי יעקב עמדין בר צבי, בנו של החכם צבי, היה לפני כמאתים וחמישים שנה.

12 תראו את ההקדמה לשו"ת רב פעלים חלק א', אני מייעץ לכל אברך ובן תורה שלפני השינה יעבור על ההקדמה הזו, שם הוא מדבר נגד השיטה לפסוק רק מסברות, כי כל דבר יש לבסס על פי דברי האחרונים. היום בבתי הדין הרבנים גם הדיינים האשכנזים מסתמכים על דברי האחרונים והיביע אומר, ב"ה השתנה לטובה. והרב פעלים תמה על המהרש"ל (בהקדמתו לים של שלמה, ותשובה סימן צח) שחלק על ראשונים, ואפילו כתב דבר נגד רשב"י, ובה רבינו יוסף חיים ונותן לו מוסר. אבל מהרש"ל 'אורייתא הוא דקא מרתחא ליה'. יש ליטאים שכל גופם רועד שמדברים בלימוד, ובבית הדין שיש ליטאים, יש שם צעקות... אני אומר זאת לחיוב כמובן. סיפורתי פעם, שהרב שך ע"ה הגיע אלינו לישיבה לפני כחמישים שנה ונתן שיעור, אני הייתי בחור צעיר כבן שבע עשרה, נגשתי לרב שך אחרי השיעור והראיתי לו איזה ריטב"א שמפיל את כל מהלך השיעור שלו. הוא התרגז עלי, ותפס אותי ביד ואמר: 'ניין, ניין [לא, לא], ודחף אותי, היה לו כח... כנראה הוא התכוין שהוא הסתמך על הרמב"ם, ואם כן גברא אגברא קא רמית?'

13 דוגמא לדעת יחיד תמוהה שלא הסכימו איתה. אדם שהלך לשירותים כמה פעמים ולא

שאינם מסכימים לזה. וכן מבואר בבית יוסף (הו"מ סי' קפג) ובשו"ת בית יוסף (סימן י), ובשו"ת מהר"י בן לב (ח"ג סימן מא), ובשו"ת הרא"ם (סימן מז), ובספר גט פשוט (כללים ס"ד), ועוד. היעב"ץ היה גדול בדורו, ואמרנו כל זה כדי להסביר איך היעב"ץ חלק על ראשון, וסבר שבעלי ברית חייבים לצום גם בתענית דחוייה. אולם בהגלות נגלות דעת שאר הראשונים, כך ההלכה ולמעשה, שבעלי ברית לא משלימים תעניתם.

להשתתף עם הציבור

יח. מה שראינו שהיעב"ץ הקדמון ורבינו יעקב בר יקר היו בעלי ברית בצום דחוי והתחילו לאכול מהצהריים, עשו כן כדי להשתתף עם צער הציבור לפחות עד חצות. השבוע בתענית י"ז תמוז שהיה דחוי הייתי סנדק, חיכיתי עד אחרי מנחה ופתחתי את הצום¹⁴, על פי ההלכה זה מותר, בפרט שזה מסייע ללמוד. מרן זצ"ל כמה פעמים היה סנדק בצום דחוי ולא רצה לאכול, הרב ראובן אלבז שליט"א שהיה מוהל, אמר לו: כבוד הרב, מרן השלחן ערוך מתיר! ומרן אמר: אני לא מסוגל. אחר כך אמר עוד, שלא רוצה לאכול כי עולה לתורה בבוקר, אבל דחה אותו בקש, ובאמת הטעם הוא שרצה להשתתף בצער הציבור, כל הדור מתענה וגדול הדור אוכל? לכן החמיר על עצמו. אני אכלתי כדי שאחר כך אוכל יותר ללמוד ולכתוב, בשביל מה אדם בא לעולם הזה? לכתוב ספרים ולזכות את הרבים. מרן שהחמיר על עצמו, כנראה היה יותר חזק ממוני...

מרן החמיר על עצמו

יט. בכמה דברים מרן זצ"ל החמיר על עצמו. כגון בדין אונן, לפי ההלכה

בירך אשר יצר, דעת גאון שמברך שלש פעמים, ואפילו אם לא בירך אחר עשר פעמים שהיה בבית הכסא והסיח דעת ביניהם, יברך עשר פעמים רצוף. ומעתיק אותו הארחות חיים (ה'י נט"י סי' יב), ומרן בבית יוסף (סימן ז) ובשלחן ערוך (סעיף ג) פסק כדבריו להלכה. לדעת הלבוש (סימן ד סעיף א) ורבי אליהו ישראל (בכסא אליהו סימן ז סק"א) אין זמן מוגבל לברך אשר יצר, ולפי זה אם חזר בתשובה בגיל עשרים, יעמוד יום שלם וישלים את כל ברכות אשר יצר שהתחייב עד היום... אלא שלהלכה זמן ברכתה הוא עד שעה וחומש. על כל פנים כמעט כל האחרונים חלקו על מרן השלחן ערוך, ופסקו שיברך אשר יצר פעם אחת ויפטור הכל, 'נר לאחד נר למאה'. כך כתבו המגן אברהם (סק"א), הבית חדש (שם), ה'חיד"א (בברכי יוסף סק"ג), ועוד. בילקוט יוסף (סימן ז סעיף י) הבאנו למעלה משלושים ראשונים שחולקים על מרן בזה. לכאורה איך חולקים על גאון? אלא שסברת אותו גאון היא מחודשת מאוד, ומכך שכל הראשונים ומכללם הרמב"ם שלא כתבו את ההלכה הזאת - למרות שהיא מעשית ומצויה - משמע שחולקים עליו בזה, והלכה כרוב הראשונים.

14 בעבר סיפרתי לכם, שכך עשיתי גם לפני כמה שנים בתענית אסתר, שהייתי צריך להשפיע על הגוף הבוחר בבחירות לרב העיר נשר, ובקשתי מהמוהל ר' יוסף אורן שימצא לי סנדקאות, והשיג לי, באנו למשפחה במבשרת ירושלים, האמא והסבתא ישבו בסלון, והאבא הכניס אותנו למרפסת, והייתי אני והמוהל ועוד מלווה, וכך עשינו מילה לתינוק. תענית אסתר קלה יותר, ויש לה דין כמו תענית דחוייה. מה שאין כן שאר תעניות שבעלי ברית צמים כשהתענית אינה דחוייה, וגם בצום גדליה בזמנו צמים, למרות שגם בזמנו הוא דחוי, שהרי גדליה נהרג ב' תשרי, אבל מעיקרא קבעו את הצום לג' תשרי.

אונן¹⁵ פטור מהמצוות, לא מתפלל, לא מברך, לא מניח תפלין. האמא הרבנית ע"ה נפטרה באמצע הלילה, ומרן הורה לנו לא לברך ברכות השחר, ולא להתפלל, ולא לברך על השתיה, ולא לברך אשר יצר. וגם כאשר הדוד שלנו - אחיה של הרבנית - הגיע לבית לפני הללויה, מרן בכבודו ובעצמו טרח והגיש לו אורז לאכול, ואמר לו שלא יברך. אבל מרן זצ"ל עצמו, צם כל אותו היום שהיה אונן, בהלוויה עצמה הביאו לו כוס מים לשתות, אמר: אני לא מסוגל לשתות כוס מים בלי ברכה. ורק כשאמרנו למרן שנסתם הגולל הוא יצא מדין אונן ושבר את הצום, לקח כוס מים ובירך שהכל¹⁶.

מדוע אונן פטור מהמצוות

כ. יש בירושלמי (פ"ג ברכות) שני טעמים מדוע אונן לא חייב במצוות עשה, טעם אחד מפני שצריך להתעסק בצרכי הקבורה, הוא טרוד לתלות מודעות, להודיע לכל המשפחה, להחליט מי יספיד, ובזמנם היה גם צריך לחפור קבר. טעם שני שאם יקיים מצוות יהיה לוועג לרש¹⁷, איך אתה מברך והמת לא יכול לברך ולקיים מצוות. נפקא מינה בין הטעמים, אם מסר את מתו לכתפים - לחברא קדישא - וחפרו קבר וארגנו כבר הלוויה, הוא לא טרוד ויכול לקיים מצוות, אבל מצד שני שייך בזה לוועג לרש. ולמעשה אנחנו חוששים לשני הטעמים של הירושלמי, לכן אונן גם אם מסר את מתו לכתפים לא יברך. יש ספר על הלכות אבלות שכתב בשם מרן זצ"ל לא כמו שאמרתי עכשיו, ושלחתי לומר לו שזה לא נכון.

קטן שהגדיל

כא. כאמור, אנחנו יכולים להקל בתשעה באב דחוי ולהחשיבו כתשלומין, ולכן אמרנו בשיעור הקודם, שקטן שהגדיל בעשירי באב, אם הוא חלש יש להקל לו שלא ישלים את התענית, כי ביום שבת הוא היה קטן ופטור. ואמנם הציץ אליעזר (ח"ט סי' כז) החמיר בזה, אבל במחילה מכבוד תורתו, הראשונים חולקים ביניהם וגם מרן לא הכריע, ובדרבנן הולכים להקל.

15 דין אונן הוא משעה שמת עד שנקבר, ואם המת בחו"ל, הקרוב נעשה אונן רק כשהמת נחת בארץ.

16 חז"ל אמרו (ברכות לה סע"א) הקשו: מצד אחד כתוב 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם', ומצד שני כתוב 'לה' הארץ ומלואה', ואם כן למי שייכת הארץ? ותירצו: כאן קודם ברכה, וכאן לאחר ברכה. ולכן אמרו שם, כל הנהנה מהעולם הזה בלא ברכה כאילו מעל. וכתב האבודרהם (ריש ה' ברכות) כל הנהנה מהעולם הזה בלא ברכה, פירוש, ברכה המיוחדת לאותו דבר. ומשמע שאם בירך שהכל על דבר שברכתו האדמה אף על פי שיצא, אבל נחשב כאילו מעל. ולכן צריך להיות בקיאים בהלכות ברכות, ולברך על כל דבר את ברכתו הראויה.

17 כדין הנכנס לבית הקברות, שלא יכנס עם ציציות בחוץ משום לוועג לרש. אנחנו הספרדים בלאו הכי עם ציציות בפנים על פי הקבלה, כי הוא בחינת אור המקיף. אבל האשכנזים שמוציאים ציציות, יכניסו בבית הקברות.

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס הידדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293* שלווחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

יפה בת ג'מילה
זווגים הגונים לילדים

שמעון בן ג'מילה
אריכות ימים ובריאות

לכל המעונין להגביר מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפואה"ש או לעילוי נשמת יקירכם חייגו: *5290*

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'באן מורשת' 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm ובקול חי 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של: פנחס חיים בן רחל ואסתר רות בת רבקה זרע בר קיימא החודש הזה, דורין בת שרה- זיווג הגון, יהודה בן מרגלית- רפואה שלמה, יואל בן אסתר- זיווג הגון ופרנסה, יהודה שמואל בן שושנה- הצלחה בכל, וכבוד רייל בת כרים- זיווג הגון, יוסף בן דבורה- רפואת הנפש והגוף, יחאל בן גורגיה- שלום בית וכל הישועות, ינון בן ירונה- זיווג הגון ורפואה שלמה.

וגו', ויאמר ה' על עזבם את תורתי."

וכן צריך להתחזק בדברים שבין אדם לחבירו, כי בעונן שנאת חנם חרב בית המקדש השני, וכנגד זה צריך להרבות באהבת חנם. ובזכות שני דברים אלו נזכה לגאולה השלימה ולבנין בית המקדש, כמו שנאמר (זכריה ח ט) "כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו", כלומר, איך נזכה שיבנה בית המקדש וכל הצומות ייפכו למימים טובים? על ידי "והאמת והשלום אהבו", "האמת" היא התורה, כמו שנאמר (משלי כג כג) "אמת קנה ואל תמכור", "והשלום" כמשמעו, להרבות שלום ואהבת חנם, וע"ז נזכה לבנין בית קדשנו ותפארתנו במהרה בימינו אמן.

"וייסעו מקברות התאווה ויחננו בחצרות" (לג יז).

פירש החתם סופר (שיר מעון): חצר היא כמו פרוזדור, מקום עראי, לא כמו הבית שהוא מקום הקביעות.

ובזה יבואר הפסוק "וייסעו מקברות התאווה ויחננו בחצרות", מי שנוסע מקברות התאווה ומתרחק מתאוות העולם הזה, יזכה לזכור ולהרגיש שכל העולם הזה הוא עראי כמו פרוזדור, וכיין את עצמו למקומו העיקרי שהוא העולם הבא, כמו שאומרת המשנה (אבות פ"ד מט"ז): העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין.

להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097 דוד

"ויחננו ברפידיים ולא היה שם מים לעם לשתות. וייסעו מרפידיים ויחננו במדבר סיני. וייסעו ממדבר סיני ויחננו בקברות התאווה. וייסעו מקברות התאווה ויחננו בחצרות. וייסעו מחצרות ויחננו ברמתמה" (לג יז-יח).

אומרת הגמרא (סנהדרין קו): מהו לשון רפידיים? רבי יהושע אומר: שריפו עצמן מדברי תורה.

ובזה פירש אור החיים הקדוש את הפסוק (שמות יט ב) "וייסעו מרפידיים ויבואו מדבר סיני", התנאי הראשון לקבלת התורה הוא לעסוק בה בכח בלי שום רפיון, וזהו שאמר הכתוב "וייסעו מרפידיים", מי שרוצה לזכות לתורה צריך להתרחק מהרפיון והעצלנות, וכך יכין את עצמו לקבל את התורה, וזהו "וייסעו מרפידיים" - ויבואו מדבר סיני", כיון שעזבו את הרפיון זכו לקבל את התורה בהר סיני.

ועל דרך זה יתבאר גם פסוקים אלו: **"ויחננו ברפידיים ולא היה שם מים לעם לשתות"** - אדם שחוננו ברפיון לא יזכה לתורה שנמשלה למים, אבל **"וייסעו מרפידיים"** - כאשר נוסעים מהרפיון - **"ויחננו במדבר סיני"**, זוכים לתורה שניתנה בהר סיני.

וממשיכה התורה ואומרת **"וייסעו ממדבר סיני ויחננו בקברות התאווה"**, מי שמתרחק מן התורה נופל ברשת התאווה והבלי העולם הזה בלי יכולת להשתחרר מהם, כמו המת שנמצא בקבר ואינו יכול לצאת משם, כי אין דבר המועיל להתגבר על יצר הרע כמו התורה, כמו שאמרו חז"ל (קידושין ל:), כך אמר להם הקב"ה לישראל: בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו.

ועוד, אדם שעוזב את התורה מסוגל להגיע למצב שהוא מוכן אפילו להרוג ולרצוח כדי לספק את תאוותיו, וזהו "קברות התאווה".

ולמרות זאת, גם אדם שעוזב את התורה ונפל ברשת התאווה יש לו דרך אחת לצאת ממנה, ע"י שיחזור בתשובה וישוב לחצרות בית ה' לעסוק בתורה הקדושה, וזהו **"וייסעו מקברות התאווה ויחננו בחצרות"**, שיחנה בחצרות בית ה', וכך יזכה להכניע את יצר הרע ולתקן את עצמו, והתורה הקדושה מושכת את האדם ומעלה אותו, ומביאה אותו ללכת במסילה העולה בית אל.

אבל **"וייסעו מחצרות ויחננו ברמתמה"**, אם מסייע את עצמו מחצרות בית ה' ואינו עוסק בתורה, "ויחננו ברמתמה", מאכילין אותו גחלי רתמים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (הגיגה יב:): כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה - מאכילין אותו גחלי רתמים, שנאמר (איוב ד) "הקוטפים מלוח עלי שיח ושורש רתמים לחמם".

ובפרט בימי בין המצרים צריך להתחזק בלימוד התורה, כי ביטול תורה גרם לחורבן בית המקדש הראשון, כמו שנאמר (ירמיה ט יא-יב) "על מה אבדה הארץ

אם היוכשים רוצים לעשות נחת וזוד למות יקבצו עשרה אישים כשולים ויעשו תיקון לנסתר זה מועיל לו מאוד מאוד" (בשם הרב יהודה בן אביר)

בער"ה הקרוב יערכו אברכי "כולל בית מורן"

תיקון נפטרים, לימוד משניות וסיומי מסכת לעילוי נשמתו של:

דניאל בן נעמי **שמחה בת רחל בת שבע**

גם אתם יכולים לשמח את נשמת יקו-יגו! לזוהרית ולנוח יקרו גם יתושרו:

***5290**

מנחם עזריה הרצה"ג רבי משה והב שליט"א
רב מחלמות שטרואים - ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והסוּן נחריה

בעקבות רבותינו הדליקו נר

האר"י הקדוש

ביום שלישי הבא יחול יום פטירתו של רבי יצחק לוריא זיע"א הידוע בשם האר"י הקדוש (מקור לשם האר"י יש אומרים שזה ר"ת האלוקי רבי יצחק או אדוננו רבי יצחק או אשכנזי רבי יצחק).

האר"י הקדוש נולד בשנת ה'רצ"ד (1534 למניינם) בעי"ה ק ירושלים לאם ספרדיה ואב אשכנזי לבית משפחת לוריא אשר הייתה משפחה מפורסמת ביותר באשכנז ומיוחסת לרש"י הקדוש ועד דוד המלך ע"ה.

לאחר שנפטר אביו של האר"י הקדוש עברה משפחתו לקרובי משפחתם במצרים. האר"י עצמו חי במצרים בקהילה הספרדית ולמד תורה מפי הרדב"א (רבי דוד בן זמרא) ורבי בצלאל אשכנזי זיע"א, בגיל 36 נגלה אליהו נביא לאר"י הקדוש ואמר לו שבעוד שנתיים ימים הוא יסתלק מהעולם ולכן הגיע הזמן שיעלה לארץ ישראל להשיג קדושה יתירה ושפע חכמה אלוקית ושם ימצא את רבי חיים ויטאל וימסור לו את סודות סתרי התורה שלמד, ואכן נסע האר"י הקדוש וקבע את משכנו בעי"ה ק צפת ביחד עם אשתו ושתי בנותיו, ושם פתח ישיבה העוסקת

בתורת הנסתר. בתו הראשונה של האר"י הקדוש היתה נשואה לבנו של רבי שלמה בן רבי משה סאגיס שהיה ראש ישיבת בצפת ורבו של המב"ט, ובתו השניה היתה נשואה לבנו של מרן רבינו יוסף קארו זיע"א (הבית יוסף)

רבנו האר"י לא כתב הרבה כתבים בעינינו קבלה, אך את כל תורת הקבלה העביר דרך תלמידיו הנקראים בשם "גורי האר"י" שהם תלמידיו הגדולים כמו רבי משה אלשיך רבי שלמה אלקבץ רבי יוסף חאגיז ורבי יוסף קארו, ועוד אך גדול תלמידיו שממנו עבר עיקר תורתו של האר"י הוא רבי חיים ויטל זיע"א.

כ"כ האר"י חיבר פיוטים ומה שנשאר בידנו הוא הפיוטים הידועים "אזמור בשבחין", "אתקינו סעודתא", ו"בני היכלא" "יום זה לישראל".

רבנו האר"י לא הוציא סידור תפילה אך כתב כוונות וייחודים על סידור תפילתו, ותלמידיו ערכו את הסידורים לפי מה שהוא כתב על סידור תפילתו ורבי חיים ויטל כתב גם בספר שער הכוונות את כוונות התפילה שנמסר לו ע"י האר"י הקדוש.

בתאריך ה' באב ה'של"ב (1572) הלך לעולמו האר"י הקדוש עקב מגפה שהשתוללה בעי"ה ק צפת ונטמן בבית הקברות העתיק בצפת והוא בן 38 שנה בלבד.

הלכות תשעת הימים

* איתא בגמרא תענית כ"ט משנכנס אב ממעטים בשמחה וישראל שיש לו דין דברים (כגון תביעה משפטית וכד') עם הגוי לא יעשה את הדין עמו בימים אלו אלא יחכה לאחר ר' באב.

* וכמו כן כתב מרן הראש"ל הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א שמי שצריך לעבור ניתוח, כדאי לדחות הניתוח לאחר הימים הללו אם זה מאפשר, אבל אם זה ניתוח שאם ידחו אותו ישנם חששות לסיבוכים ח"ו לא ידחו אותו.

* מר"ח אב עד ט' באב יש להימנע מלבנות או לשפץ את הבית כיון שדברים אלו משמחים את האדם והז"ל אמרו "משנכנס אב ממעטים בשמחה", וכמו כן יש ממעטים בכל מיני עסקים ומשא ומתן וכד' ומ"מ כתב מרן הרשל"צ שליט"א שהמנהג להקל במשא ומתן.

* ומה שאמרנו שאסור לבנות או להרחיב את הבית דווקא שעושה ליופי ולהתחדשות, אבל מחמת שהמקום צפוף לו או לבני הבית והוא בונה כדי שיהיה מקום לגור וכד' הדבר מותר.

* יש להימנע מלצבוע או לסייד את הבית בימים אלו.

* אע"פ שהגמרא אומרת שבימים אלו ממעטים במשא ומתן של שמחה כגון: קניית צורכי חופה ושאר שמחות, מ"מ כתבו הפוסקים שזה דווקא אם ישנה אפשרות לעשות את הקניות לאחר הימים הללו, אבל באופן שתאריך החתונה סמוך לט' באב באופן שלא יספיקו לעשות את הקניות לאחר תשעה באב מותר לעשות את הקניות אפי' בתוך תשעת הימים.

* וה"ה אם החתן והכלה רואים דירה שמתאימה להם והם חוששים שאם לא יסגרו הווה עכשיו יש חשש שמישהו אחר יקדים אותם יכולים לעשות כן אפי' בתוך תשעת הימים חוץ מיום תשעה באב עצמו.

* מר"ח אב לא עושים חתונות, שזה סימן לא טוב, ומ"מ מותר לסגור 'וורט'- הסכם דברים בין הורי החתן להורי הכלה בימים אלו, מחשש שמא יקדימו אחר, אבל אין לעשות מסיבה לכבוד סגירת ה'וורט' עם ליווי כלי נגינה.

אכילת בשר:

מנהג ישראל לא לאכול בשר בהמה או עוף מר"ח אב כדי להראות אבלות על חורבן הבית שאין נאכל בשר והמזבח לא 'אוכל' - כלומר לא מקריבים עליו

קרבת, אבל אכילת דגים מותרת שאין קורבן שבה מדגים.
* מנהג הספרדים שבים ר"ח אב, אוכלים בשר לכבוד ראש חודש והעיד הרב החיד"א שהוא בעצמו נהג לאכול בשר בר"ח אב לכבוד ר"ח, ואחינו האשכנזים נוהגים להחמיר שלא לאכול בשר כבר מר"ח עצמו.

באלו מקרים מותר לאכול בשר?

א. בסעודת מצווה כגון ברית מילה או סיום מסכת, ומ"מ כתב מרן הראש"ל שליט"א שתלמיד חכם שאינו רגיל לעשות סעודה בשרית בכל פעם שהוא מסיים מסכת, ורק עכשיו בשביל אכילת בשר בשבוע זה עושה סעודה בשרית כביכול לכבוד הסיום מסכת אין לו להקל לאכול בשר עוף או בהמה בסעודה זו.

ב. כתב מורנו ורבונו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שמוותר להאכיל ילדים בשר בימים אלו אפי' שהגיעו לגיל חינוך כיון שירדה חולשה לעולם, אך בסעודה מפסקת ביום התענית עצמו יחמירו ומ"מ מגיל 12 לבנים וגיל 11 לבנות טוב להחמיר שגם הם לא יאכלו בשר.

ג. אשה שהיא לאחר לידה והיא עדין חלשה, וכן אישה שהיא מניקה ואם לא תאכל בשר בימים אלו הדבר יכול להשפיע על התינוק מותר להם לאכול בשר, וה"ה לאשה מעוברת שמרגישה חלשה.

ד. חולה אפי' שאין בו סכנה מותר לו לאכול בשר בימים אלו וה"ה לזקן.

כל המקרים הנ"ל שהתירו להם אכילת בשר הוא בכל הימים הללו חוץ מסעודה מפסקת עצמה שבה אסור לאכול בשר מדינא דגמרא ולא ממנהג בעלמא ולכן גם האנשים הנ"ל יחמירו בזה. בשבתות שבתוך ימים אלו ודאי שמותר לכל אדם לאכול בשר ולשנות יין ואפי' אם יום תשעה באב עצמו חל להיות בשבת (כמו השנה) עושה סעודה מכובדת ומעלה על שלחנו כסעודת שלמה בשעתו.

בשר שנותר משבת חזון יש נוהגים לאוכלו לאחר השבת וכתב מורנו ורבונו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שהנהגים כן יש להם על מה שיסמוכו ובפרט אם אוכלים את הבשר בסעודה הרביעית..

• תבשיל שהתבשל עם בשר אפי' שכעת כבר אין בו בשר דינו כבשר לגבי דינים אלו ואסור לאוכלו בימים אלו.

• תספורת אסורה דווקא משבוע שחל בו תשעה באב אבל לפני כן מנהג הספרדים להקל בזה ואפי' בתשעת הימים.

שנזכה לגאולה השלמה בקרוב.

פינת בריאות
אתם שואלים והמנומים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

בטיחות רחצה בים

בטיחות רחצה בים

בטיחות רחצה בים - לשמור על תשומת לב!

ימי הקיץ החמים מושכים רבים מאיתנו אל חוף הים. אך מקום הנאה זה עלול להיפך ברגע אחד של חוסר תשומת לב לזירת אסון. בניגוד לבריכות שחייה - הים הוא סביבה שאינה מבוקרת. הוא הפכפך, מטעה ובעל זרמי עומק שלא תמיד ניתן להבחין בהם מגובה פני הים.

בטיחות רחצה בים - מהן הסכנות שבהן עלולים להתקל בים?

כאשר מדובר בילדים קטנים, שאינם יודעים לשחות היטב או שאינם יודעים לשחות כלל, עלולים להתרחש מקרי טביעה במים רדודים. עובדה היא שרוב מקרי הטביעה בחוף הים קורים במרחק קצר יחסית מן החוף. כאשר מדובר בילדים קטנים - מספיקה מעידה אחת שלהם עם הפנים בתוך מי הים המלוחים כדי לבלוע מים ולהיכנס לפאניקה. הדרך מכאן ועד חוסר יכולת להתרומם מן המים וטביעה למוות - קצרה הרבה יותר משניתן לשער.

בטיחות רחצה בים - מהם כללי הזהירות שישמרו עלינו בעת השהיה בחוף הים?

חשוב לזכור, כללי הבטיחות ברחצה בים שונים מכללי הבטיחות בבריכת שחייה.

• הכלל החשוב ביותר - רחצה בים נעשית אך ורק בחוף מוסדר. בחופים המוסדרים פועלים בעת עונת הרחצה מצילים. אותם מצילים פוקחים עין מקצועית על

הרוחצים. פעמים רבות - גם אם ההורה המשיגי על הילד לא הבחין במצוקה של ילדו שמעיד למים - הבחין בכך המציל והציל את חייו. בשל כך, גם אין לרחוץ בחופים המוסדרים בשעות ובעונות שבהן לא נמצא מציל בסוכת המציל.

• בעת הרחצה בחוף המוכרז - יש להקפיד לשמוע להוראות המציל. המציל מבחין מעמדתו הגבוהה יחסית בזרמים ובמערבולות ועל פי 'אופיו' של הים באותו יום - מכוון את הרוחצים לאזור הבטוח ביותר עבורם בחוף.

• אם בחוף סומנו אזורים המיועדים לרחצה ואזורים שאסורים ברחצה - יש להקפיד לרחוץ רק באזור המותר. ייתכן שבאזור האסור ישנם בורות רבים, או סלעים הגורמים למערבולות מסוכנות.

• אם באזור חוף הרחצה ישנו מזח או שובר גלים - יש להתרחק ממנו ולהיכנס למים רק באזור שבו זרמי המים לא מושפעים מאותו שובר גלים או מזח. הימנעו גם מקפיצה לים משוברי גלים לסוגיהם השונים. אתם אף פעם לא יכולים לדעת האם יש או אין סלע ענק בדיוק במקום שאליו אתם קופצים.

• ילדים קטנים לא נכנסים למים לבד. לעולם. תמיד יתלווה אליהם מבוגר אחראי. רצוי מאוד שגם מבוגר שיועל לשחות היטב, לא ייכנס אל המים כשהוא לבדו אלא בלוויית חבר.

זכרו, כשהולכים לים, חובה לשמור על כל כללי הבטיחות בכדי שכולם יוכלו לחזור הביתה בשלום!

לחיות עם האמונה

ימי געגועים לנסי המקדש

"משנכנס אב ממעטים בשמחה", והכוונה לשמחת הרשות. איננו עורכים התונות, לא שומעים מוזיקה, וממעטים בבניין של שמחה. האם זהו הזמן לשמחה באמונה?

דווקא בגלל שבימים אלו ממעטים בשמחת רשות המשכחת את האמונה, בנקל אפשר להתפנות לשמחה הגדולה של האמונה. הימים הללו נועדו לזכור את אבדתנו הגדולה - בית-המקדש. בית-המקדש שנחרב אינו כאב שכול שהולך ומתנחם, אלא כאב שבנו נפל בשבי, שלא מתנחם לעולם, ופועל ללא הרף לחלץ את בנו. בית-המקדש הלך לנו בשבי הגלות - "שכינתא בגלותא", ועלינו לדאוג לכך שנשיב את עצמנו לשכינה הקדושה. זה הזמן להתגעגע לימים שבהם בית-המקדש היה קיים, שראינו במוחש את מציאות ה'. אדם בא לבית-המקדש וראה עמוד עשן מיתמר מהקורבנות, ששום רוח שבעולם לא הזיזה, פלא פלאים! גשמים ושלגים לא כיבו את האש של עצי המוערכה. אדם שרואה זאת, רואה כביכול את ה'.

לפני חמישים שנה הייתה בשוק מחנה יהודה משחטה, שכל המעופפים למיניהם שרצו בה, ואילו בבית המטבחים של בית-המקדש, לא נראה זבוב, בלי איזו טכניקה לגרש את כל המעופפים, נס ופלא! אפילו בימי תמוז לא הסריח בשר הקודש, שנשאר טרי כמו שנשחט כרגע. ועוד נאמר: "עומדים צפופים משתחוים רווחים; מעולם לא אמר אדם צר לי המקום שאלין בירושלים; מעולם לא הזיק נחש ועקרב בירושלים", ועוד ניסים ונפלאות שנעשו בבית-המקדש וגילו את האמונה.

אתגרים בחינוך

הריקוד שלא ישכח

כך סיפר הרב נחום בן הצדיק הירושלמי הרב שלמה זלמן בהר"ן זצ"ל: הייתי אז ילד בן שמונה כאשר אימי ז"ל שלחתי להביא מעט כסף, ששים גרושים ההקצבה השבועית של הישיבה לאבא. הוא עצמו מסתפק היה אם ליטול שכר, לא רצה ליהנות מכתרה של תורה. אבל כשאבא בקשה, הבין כי הדלות כבר מטפסת על הקירות. היה זה יום חמישי. מאומה לא היה בבית להכין צרכי שבת. אמא ציפתה למעט הכסף כדי לקנות קצת קמח ללוש חלות לשבת ואולי גם יספיק למעט אוכל לשלוש סעודות. מילאתי את שליחתי ובלכתי לחיידר שבחורבת יהודה החסיד עברתי דרך הישיבה ושלשלתי לכיסי את שישים הגרושים - להם אמא מצפה כ"כ. באותו יום, היה זה קרוב לחנוכה ובחיידר נערכה מסיבה לתלמידים שנמשכה והתארכה עד שעות הלילה המאוחרות. אני כ"כ נהייתי שם, עד שבהתלהבות של ילד שכחתי לגמרי מעניין הכסף ומאמא הממתנה בכליון עיניים לשישים הגרושים, מתפללת להספיק את אחרונות חנויות הקמח, חייבת להספיק לאפות עוד הלילה. כשחזרתי, הבית היה כבר שרוי בחשיכה. אמא כבר קרסה למיטתה אחרי שעות של תוחלת נכזבת. כשנכנסתי, קפצה בבהלה. "אוי נחומק'ה חכיתי לך כל היום, דאגתי, איפה הייתי? גם ציפתי כ"כ שתביא את הכסף כדי להכין חלות..." אוי הכסף! איך יכולתי לשכוח! אוי ואבוי מה עשיתי. הכנסתי את ידי לכיס החולצה ולעוד כיס ולעוד אחד עד שמצאת... את החור! הכסף נעלם. לבי פעם בחזקה,

הרב הנאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א

רב מדרשויות "בית סוף" ו"מחבר סדרת הספרים 'נר לגליל' ועוד...

הבעל שם טוב מפרש את הפסוק "כל רדפיה השיגוה בין המצרים" - כל אלה שרודפים להגיע לקרבת ה', הזמן להשיגו זה ב'בין המצרים'. זה הזמן שהשכינה יורדת, ואנו מפתחים את הכיסופים לה', כשאנו נזכרים בהתגלותו שראינו עין בעין. לכן עלינו למעט בשמחת רשות כדי להיפנות לשמחה העצומה שהייתה בזמן המקדש שאנחנו משחזרים כעת. אמנם השמחה מהולה בעצב, כי בית-המקדש חרב, אבל מאידך יש בכך הרבה תקווה, כי אנחנו מאמינים באמונה שלימה שהקדושה הנפלאה תחזור אלינו ביתר שאת, וכי התגלות השכינה בבית-המקדש השלישי תעלה בהרבה על בתי המקדש הראשון והשני, ויתקיים בקרוב "מלאה הארץ דעה את ה'". אין להתעצב בימים הללו, ואדרבה צריך להתפנות בהם לשמחה האמיתית בקב"ה במה שזכינו לראות אז בעברנו המפואר, ובתקווה הגדולה שזוכה לבניין בית מקדשנו במהרה בימינו. הימים הללו נועדו להתבונן בכך, שבני ישראל במשך למעלה מ-400 שנה ראו עין בעין את התגלות הקב"ה, "למען תלמד ליראה". כאשר יהודי רצה לזכות ביראת שמיים, הלך לבית-המקדש.

הרב ברעווה אמר: "היום אם יהודי רוצה יראת שמיים, עליו ללמוד היטב הרבה ספרי מוסר לעומק, וכולי האי ואולי שיזכה ליראת שמיים, וכאשר הלך לבית-המקדש יכול היה להשיג זאת עם יין ובשר על האש, מתוך מראה עיניים בלבד של כוהנים בעבודתם ולוויים בדוכנם. לזיכרון הנפלא הזה עלינו להתחבר היום.

ניתן לשמוע על כולם 5 דקות של אמונה יומית *5293 שולח 3

הרב אברהם ברזילאי שליט"א

ד"ר פרס אתגרים בחינוך ומגיש תכנית קצרות שקוטפים כרדיו 'קול חי'

לב של ילד בן שמונה שאיבד בזה הרגע את פרנסת השבת של משפחתו. לא העזתי להרים את פני לאמא באור המבליה של נר יחיד שריצד קלושות על קירות החדר והוסיף נופך למועקה הכבידה שחשתי. אמא הבינה כבר מה קרה מבלי שאומר מילה. ידי הקפואה בכיסי ופניי הסגירו את הכל. בנתיים התעורר אבא כדרכו, ללכת לתיקון חצות. מהחדר הסמוך ראה ושמע את כל הנעשה. לפתע נישא אליי בצעדים מדודים, רכן לעברי ואמר בקולו היציב והרגוע "תגשי לי בבקשה את שני ידיך, נחומק'ה". ברעד בלתי נשלט ומבלי להרים מבט הגשתי לו את שתי ידי הקטנות. אבא אחז בהן ברוך והחל לפזם בקול נעים "גם זו לטובה... גם זו לטובה... נחומק'ה שלי..." אט אט התגבר קולו וגברה נעימותו והוא החל לרקוד ולהרקיד אותי. קולו הנעים הפשיר מעליי את הקיפאון והמבוכה ורק אז העזתי לשאת את פניי אליו. פניו אדמו משמחה ועיניו זלגו דמעות 'עין במר בוכה ולב שמח' חשבתי לעצמי. "גם זו לטובה... נחומק'ה גם זו לטובה... זה רצון ה'... זה הכי טוב לנו... נחומק'ה תשמח, תרקוד עימי בני יקרי אהובי." אח"כ הלך אבא לתיקון חצות ואני - אני זכיתי לתיקון חצות פרטי משלי. דמעות שטפו את עיניי, אינני זוכר מתי נרדמתי. עברו שנים מאז, כשנפטר אבא הכריזו בבד"ץ כיטול מלאכה "היה מל' צדיקים נסתרים" התלחשו האנשים. הבית נשאר עני, רעב, תחוב ואפלול. עניות נוראית שררה בו אך בטבורו נשארה דולקת אותה מדורת להבת שלהבת של 'גם זו לטובה' שאבא הציתי בנו בלהט נשמתו. אוי הלוואי וניישם!

(הסיפור מעובד עפ"י הספר חובת האדם בעולמו כ. בטחון)

תיקוני הזוהר

סט 10 כרכים בכתב גדול וברור

מחולק לימות השנה

וגם חלוקה ל-40 יום

מעד"ח אלול עד יום המיפורים

- סעלה לזכות בדין -

התורמים 220 ש"ח

למשכנא דרשב"י" יקבלו 10

סטים לחלוקה לזיכוי הרבים

תיקון ה' באב

המעוניינים ללמוד בספר אפשר לקבל חינם

עד גמר השל"א:

בני ברק - "פוטו ציון", רחוב רבי עקיבא 144

ירושלים - חנות ספרים, רחוב צפניה 37

לוד - מ'המנס' הר צבי בין השעות 20:00-18:30

ניתן לתרום ספרים שנחלק לזיכוי הרבים ולנוסעים להיולדת הארז"ל.

כל התורם 180 ש"ח למשכנא דרשב"י

זוכה בחבילה של 60 ספרים לזכותו.

לפרטים והזמנות: 052-7680904

חדש! יצא לאור מהדורה מהודרת - אדרא רבא ווטא עם תיקון היסוד ועוד תוספות. בכ. קשה. באותיות קידוש לבנה בגודל חומש.

העלון להצלחתם של: נעמי בת איטא- זיווג הגון, נעמי בת שרה- הצלחה בעבודת ה', ספיר בת גניה- כל הישועות, עדיאל בן ירונה- זיווג הגון, עדינה בת שרה- חיים טובים ומאושרים, עמירם בן רבקה- חיים טובים ומאושרים, עשייה בת שרה- זיווג הגון, צביה בת לואיזה- נחת יהודי.

הפתרון לקנאה

הפתרון לסיבה הראשונה:

"אמר ר' עקיבא לעולם ירגיל אדם עצמו לומר: 'כל מה שעושה ה' יתברך לטובה הוא עושה'". (ברכות ס:). ישנו משפט שרגילים האנשים לומר: "הדשא של השכן תמיד נראה ירק יותר". כשהייתי אוכל ארטיק בהיותי ילד, הארטיקים של החברים היו נראים טעימים יותר משום מה, וכשהייתי מבקש מהם לטעם, גליתי שדוקא שלי הרבה יותר טעים. נראה שזו מידה שנוולדנו אתה, ומקורה בחסר הכרת הבורא יתברך.

לו הייתי רוטשילד? אם רק היינו יודעים כמה השם יתברך אוהב אותנו וכמה הוא מרחם עלינו, אין ספק שהיינו מבינים שמה שיש לנו בחיינו הוא הדבר הטוב ביותר בעברנו. מי שאוהב אהבה כל כך גדולה והרחמים שלו הם אין סופיים, יתן לנו בדיק את מה שטוב ביותר עבורנו.

כדי שנבין את אהבת הבורא ננסה לחשב את כמות האהבה של אמו לבנה. כל אהבתה נובעת מהעובדה שהחזיקה אותו בבטנה תשעה חדשים וטפלה בו במשך ימי ילדותו. לעומת זאת השם יתברך יצר אותנו יש מאין ונפח בתוכנו חלק ממנו יתברך, ובכל רגע הוא מוחיה אותנו בכל נשימה ונשימה אפלו לאחר שהתחתנו. אם כן, כמה אהבה יש לו כלפינו, ועם אהבה שכזו כל מה שעושה עמנו הוא טוב מחלט.

ישנם מקרים שקשה לראות את הטוב המחלט, למשל, אדם שהתחתן עם אשה "צעקנית". על כל טעות מרימה היא את קולה ופעמים אפלו פוגעת בו.

וכן להפך, אשה טובה שזכתה בבעל עצלן שלא מתעניין בשלומה, וכשמעירה לו על כך מיד תוקף אותה במילים בוטות. שניהם באים בשאלה: מה הטוב שיש בבני הזוג שלנו? תראה את השכנים, אילו אנשים נחמדים ושקטים! (הם אף פעם

אינם יודעים מה קורה באמת בתוך הבית).

כדי להבין את הטוב אביא מעשה בזוג שהכרתי. האשה, כך לטענת בעלה, היתה מושלמת. אם הבעל היה יושב על הספה וצריך להביא מהשולחן את כוס השתייה, היה קורא לאשתו מהמטבח שתביא לו את הכוס, והיא היתה נענית לבקשתו בשמחה. וכך התפנק לו הבעל בחיים נעימים ומאושרים עם רעייה כזו. מצב הזה גרם לו להתגאות בלבו, הוא חשב שכולם צריכים לעצור הכל כדי לקיים את בקשותיו. לאחר מספר שנים ל"ע חלתה אשתו במחלה, ולצערנו הלכה לעולמה לאחר כשנה. רצה היהודי להקים בית מחדש, וב"ה לאחר זמן קצר מצא את שאהבה נפשו ונישא שוב.

אבל - בבית הזה חכתה לו הפתעה, לא רק... שאשתו הנוכחית לא שמעה בקולו, אלא ה' חנן אותה בקול גבוה במיוחד והיתה מתעללת בו. כך היתה הגדרתו.

ואני עומד מהצד ושומע את תגובותיו ויודע בלבי כמה ה' אוהב אותו.

ראה הבורא יתברך שהאשה המנוחה עשתה לו (שלא בכונה) נזק גדול מאד לנשמתו. היא טפחה בתוכו את מידת הגאווה. ככל שהיתה נכנעת יותר בפניו, כך הוא חשב שהוא באמת משהו מיוחד. וכשראה השם יתברך שהבחור מתדרדר, אומרת הגמרא (ע' סוטה ה). אמר הקב"ה על הגאותן אין אני יכולים לדור במקום אחד, והצדיק אפלו אינו מנסה לעבד על מדותיו, לקח את רעיתו לגן עדן והשאיר אותו לבד כדי שאולי יבין את מקומו.

נראה שהלקיחה לא עזרה לבחור להתפקח, ושלח לו ה' את האשה הטובה ביותר עבורו בעולם שתראה לו מה הוא שוה. וכך הוא התבטא לפני פעם אחת: "היא עשתה ממני אפס".

(מתוך הספר יגל ליבי - הרב יגאל כהן שליט"א)

יום שלישי ה' באב

הוא יום הישועות הגדול עבורך בתפילות על הקבר האר"י הקדוש

יום שלישי ה' באב
הוא יום הילולת צדיקא האר"י הקדוש זיע"א
כידוע שיום זה הוא שעת רצון גדולה בשמים
לקבלת תפילות ומשאלות ליבכם.

ביום זה יעלו אברכי כולל 'בית מרן'
על קברו בעיה"ק צפת ויעתירו עבורכם
בתפילות לכל ישועה וישועה להם אתם זקוקים

כל השמות יוזכרו על קבר האר"י הקדוש
ובעז"ה הישועה להם אתם מצפים קרובה

למסירת שמות יש להעביר עד ליום שלישי ה' באב
בשעה 13:30 התקשרו: *5290

העלון להצלחתם של: רוזה בת מרים - בריאות ואריכות ימים, רות בת רחל - הצלחה בכל, רות חוה בת תקוה - בריאות ופרנסה טובה, רחל יוכבד בת שירה - בריאות, רחל תהילה בת חנה - זיווג הגון, מרים חוה בת חנה - זיווג הגון ופרנסה, רונן בן יהודית ולימור בת שלומית רפוש וכל הישועות.